

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Qvæstiones Morales Selectiores De Lege Interna Et Externa

discussæ, ac Resolutæ, & in duos Libros divisæ, In quibus, propositis casibus, prima quædam principia, ad plurimas alias Quæstiones similes resolvendas perutilia, subinde examinantur

De Lege Externa

Beati, Gabriele

Augustæ Vindellicorum, 1729

VD18 80376800

51 Quænam sit causa priuilegij executiua.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39888

necessariò connexa cum dispensatione Titij. Ergo, eo ipso, quod dispensatur Titius, ipsa etiam censetur dispensata; Dispensatio enim, semper extenditur ad necessariò connexa; unde non opus est, vt ipsa etiam consentiat, & dispensationem acceptet. Sanchez lib. 8. disp. 26. num. 6.

QVAESTIO LI.

Quanam sit causa Priuilegij executiua.

C A S V S.

TITIVS, Diocesis Tolosanae, cum Bertà in tertio gradu consanguinea, Matrimonium contrahere volens, dispensationem à Sede Apostolica obtinuerat, Episcopi Vicario directam. Vix autem dispensationis litera Tolosam venerant, cum Capitulum, mortuo Episcopo, more solito, proprium Vicarium constituit. Huic ergo Titius literas exhibuit, obtentaque ab eo dispensatione, Matrimonium contraxit. Quæritur; Vtrum dispensatio fuerit valida, & consequenter Matrimonium inde securum.

SVMMA RI VM.

- 1 Titius, Diocesis Tolosanae, cum Bertà in tertio gradu consanguinea, Matrimonium contrahere volens, dispensationem à Sede Apostolica obtinuerat, Episcopi Vicario directam. Vix autem dispensationis litera Tolosam venerant, cum Capitulum, mortuo Episcopo, more solito, proprium Vicarium constituit. Huic ergo Titius literas exhibuit, obtentaque ab eo dispensatione, Matrimonium contraxit. Quæritur; Vtrum dispensatio fuerit valida, & consequenter Matrimonium inde securum.
- 2 Dispensatio à Vicario Capituli expedita, videtur nulla.
- 3 Solus Episcopi Vicarius eam expedire poterat.
- 4 Sicut commissiones facta Legato, ab eo solo expediri possunt.
- 5 Vicarius Capituli, non est Vicarius Episcopi.
- 6 Quot modis, committi possit facultas dispensandi.
- 7 Ad quos dirigantur Commissiones, Sede vacante.
- 8 Dispensatio à Vicario Capituli expedita, fuit valida.
- 9 Dignitas Vicarij, ex mente Pontificis habet Successorem.
- 10 Vicarius Capituli, est capax delegationis.
- 11 Hac dispensatio, conceditur in gratiam dispensandi.
- 12 Cur dignitas Vicarij Successorem habeat.
- 13 Cur dignitas Legati Successorem non habeat.
- 14 Vicarius Capituli, verè est Vicarius Episcopi.
- 15 A Vicario Capituli expediri possunt dispensationes Officiali Diocesano commissa.

- 16 Expediri possunt etiam ab eius Successore, ipso mortuo.
 17 Debet tamen esse Officialis principalior.
 18 A quo expediri non possint.
 19 Ab ipso Episcopo expediri non possunt.

RATIONES DVBITANDI.

2 Dantur aliqua priuilegia, quæ alicui committuntur executioni mandanda; sic enim Pontifex regulariter dispensationes in votis Confessario committit expediendas. De his igitur est difficultas, cum alicui committuntur, expresso solo nomine dignitatis, cui verè committantur. Aliqui enim volunt committi certæ, ac determinatæ personæ, ita vt ab alijs executioni mandari omnino non possint. Et in hac sententia, dispensatio à Vicario Capituli expedita, fuit omnino nulla; quia a non habente potestatem fuit expedita. Ita *Garzias par. 6. De benef. cap. 2. num. 41. Barbosa de potest. Episcop. par. 2. alleg. 54. num. 142. Bonacina disp. 1. qu. 3. pun. 8. §. 1. num. 8. Castropal. tr. 3. d. 4. pun. 16. §. 7. num. 11.*

3 Primò; Quia solus Episcopi Vicarius dispensationem illam validè expedire poterat, cum commissio ipsi soli esset à Pontifice personaliter directæ, & non alteri; Quamuis enim, commissio ei facta fuerit, non expresso nomine proprio, sed nomine Dignitatis, ac Vicarij; commissio tamen fuit personalis, ideoque ad Successorem transire non potuit; Nam dignitas Vicarij, propriè Successorem non habet; Tum quia Vicarius, est merus Episcopi delegatus, nec iurisdic-

nem habet nomine proprio, sed solum nomine Episcopi, cum eoque vnum Tribunal constituit, *ex cap. 2. de consuet. in 6.* Tum quia, dignitas Vicarij, non est necessariò perpetua, nec dicitur vacare, sicut vacare dicuntur Episcopatus, Canonicatus &c. alioquin Episcopus, Vicarium constituere teneretur, sicut creare teneretur, Canonicum, elapsoque termino legitimo, creandi potestas ad Pontificem deuolueretur; *cap. 1. de sup. neg. Pral.* quod tamen est falsum, cum Episcopus, Vicarium constituere non teneretur, *ex cap. 1. & 2. de officio Vicarij. in 6.* Cum ergo, dignitas Vicarij, Successorem non habeat, commissio facta Vicario Episcopi Tolosani, fuit personalis, ideoque ab eo solo expediri poterat, & non à Vicario Capituli, & consequenter, eo cessante, cessauit.

Secundò; Quia Commissiones factæ Legato, sub nomine dignitatis, ab ipso solo expediri possunt, & finito eius officio, extinguuntur. Ergo etiam commissiones factæ Vicario, sub nomine Dignitatis, ab ipso solo expediri possunt, & ipso mortuo, vel remoto ab officio, extinguuntur; Ideo enim commissiones factæ Legato, ab ipso solo expediri possunt, nec transeunt ad Successorem, quia Dignitas Legati, Successorem non habet, cum non sit Dignitas permanens, sed ad voluntatem Pontificis constituta; Vnde beneficiorum prouisiones, à Legato factæ, si effectum sortitæ non sint, finita legatione, expirant, vt habetur *cap. presenti. de off. Legati in 6. & docent Sanch. lib. 8. d. 27. num. 11. & Bonac. disp. 1. qu. 3. pun. 9. §. 1. num. 15.* Sed

Hh 2 etiam

etiam dignitas Vicarij, successorem non habet, cum ipsa quoque permanens non sit, sed ab Episcopi voluntate dependens. Ergo commissiones Vicario factæ, ab ipso solo expediri poterunt, nec ad Successorem transibunt, ideoque commissio facta Vicario Episcopi Tolosani, à Vicario Capituli, expediri non potuit; cum non ad ipsum, sed ad Episcopi Vicarium, esset directæ,

- 5 Tertiò; Quia, quamvis dignitas Vicarij successorem haberet, adhuc commissio facta Vicario Episcopi Tolosani, à Vicario Capituli, sede vacante, expediri non potuit; Tum quia Vicarius Capituli, non est propriè Vicarius Episcopi; Tum quia Capitulum, sede vacante, commissiones Vicario Episcopi demandatas, expedire non potest; Ergo à fortiori easdem expedire non poterit eius Vicarius; nemo enim plus iuris in alium transferre potest, quam sibi competere dignoscatur. *Ex reg. 79. de reg. iuris in 6.* Tum denique, quia, ex consuetudine, ac stilo Curie constat, mentem Pontificis esse, ut huiusmodi commissiones, per solos Episcoporum Vicarios expediantur, & non per alios; Mortuo enim Episcopo committuntur Episcopo viciniore, vel eius Vicario: ut docet *Garzias num. 44.* Commissio ergo facta Vicario Episcopi Tolosani, à Vicario Capituli, sede vacante, expediri non potuit, ideoque expeditio fuit inualida.

NOTABILIA.

- 6 **A**duertendum est primò; Tripliciter alicui committi posse à Pon-

tifice facultatem dispensandi. Primò, expresso solo nomine personæ; vt, si dicatur; committimus Pompeio: & in hoc casu commissio dicitur personalis, quia est facta personæ, illique adhæret, & ideo per eius mortem extinguitur. Secundò, expresso solo nomine Dignitatis; vt, sit dicatur; committimus Episcopo Treurenti; & tunc commissio dicitur realis, quia est facta Dignitati, ideoque, mortuo Episcopo, transit ad Successorem in illà dignitate. Tertiò, expresso nomine personæ simul ac Dignitatis; vt, si dicatur committimus Pompeio Episcopo Treurenti, vel Episcopo Treurenti, obeius peculiarem scientiam, ac probitatem (huiusmodi enim qualitates personam afficiunt, non dignitatem;) & in hoc etiam casu, commissio censetur personalis, ne nomen personæ inutiliter, ac frustra dicatur appositum; & consequenter per mortem personæ extinguitur. Difficultas tamen adhuc peculiaris est de Vicario; an commissio illi facta sub nomine Dignitatis, ac Vicarij, transeat ad Successorem, & præsertim ad Vicarium Capituli, sede vacante.

Aduertendum est secundò; Aliquos 7 contendere, quod ex consuetudine, ac stilo Romanæ Curie, & Cancellariæ, Episcopali sede vacante, dispensationes dirigantur, non Vicario Capituli, sed Episcopo viciniore, aut eius Vicario, de quo stilo testantur *Hier. Paulus in pract. Cancell. in principio v. circa qualitates personarum, & alij apud Bonacianam num. 8.* imò *Barbosa de iure Eccles. lib. 1. cap. 32. num. 57.* addit; à Sa-

à Sacra Card. Congreg. declaratum esse sub die 24. Maij 1621. & nouissime sub die 2. Augusti 1631. Dispensationes matrimoniales directas Episcopo, & eius Vicario generali, si sedes vacare contingat, per Vicarium Capitularem expediri non posse; quo posito, dispensationes matrimoniales, & rescripta; quæ dantur in forma Dignum, & Episcopo Vicarij committuntur, à Vicario Capitulari validè expediri non possent, quia consuetudo, ac curiæ stilius obstaret. *Gauantus* tamen, è contra in *Enchir. Episc. v. Capitulum sede vacante n. 55.* restatur, S. Card. Congregationem Episcoporum, sub die 5. Februarij 1601. Declarasse, Vicarium Capituli, sede vacante, exequi posse literas ad Vicarium Episcopalem, sub nomine Vicarij, directas; & sub die 10. Aprilis 1615. Eundem Vicarium exequi posse literas, Episcopo defuncto per Sacram Congregationem directas, & ab eo non expeditas. Ex his autem constat, hunc Curia stilius diuersis temporibus fuisse diuersum, ideoque de illo nunc etiam merito dubitari posse; cum præsertim omnes fateantur, huiusmodi commissiones, etiam à Vicarijs Prælatorum, qui Episcopi non sunt, sed solum iurisdictionem quasi Episcopalem habent, in sua Diocesi nulli Episcopo subiecta, expediri posse; vt sunt Vicarij Abbatum iurisdictionem Episcopalem habentium. His positis,

RESOLVTIO.

8 Respondetur, Dispensationem à Vi-

cario Capituli Tolosani; sede vacante, expeditam (per se loquendo) fuisse ualidam. Dixi (per se loquendo) vt præseinderem à stilo curiæ, de quo adhuc satis constare non videtur; Ita *Salas disp. 20. de legib. sect. 17. nu. 124.* *Sanchez lib. 8. disp. 27. num. 33.* *Basiliius Pontius de matrim. lib. 8. cap. 18. §. 1. num. 13.* *Petrus Ochauia de Sac. tr. 4. de matrim. quest. 11. nu. 23.* *Gutierrez de matrim. cap. 125. n. 14.* & alij apud istos.

Primò; Quia, quamuis dignitas Vicarij, de rigore iuris, Successorem non habeat, illum tamen in ordine ad commissiones Pontificias expediendas, habet ex mente Pontificis, qui, ne rescripta, Episcoporum Vicarijs commissa, passim pereant; & noui, ac magni sumptus in nouis obtinendis, contra suauem Ecclesiæ gubernationem multiplicentur; ac demique ne multorum conscientia, nouæ expeditionis dilatione, diu vinculis alligata, ac grauata manere cogantur; dum ea Vicario committit sub nomine dignitatis, solum Vicarij Tribunal considerare videtur, sicque intendere, vt eorum expeditiones ad Successorem transeant, non minus, quam dum committuntur Episcopo; sic enim omnia vitantur incommoda, nec vllum sequitur inconueniens; vt docent *Tonica num. 5.* *Sanch. num. 10.* *Gutierrez, Salas, Garzias loco citato,* & alij communiter. Vicarius autem Capituli non minus in dignitate, ac iurisdictione succedit Vicario Episcopi, quam ipsam

Hh 3

Capi.

Capitulum in iurisdictione succedat Episcopo, ideoque dici potest Vicarius Episcopi, siue habentis iurisdictionem Episcopalem; sic enim in *Clem. 2. de rescript.* nomine Officialis Episcopi intelligitur Officialis habentis iurisdictionem Episcopalem; vt docent *Salas sect. 17. Sanchez num. 10. & 32.* & alij apud ipsum. Ergo Vicarius Capituli commissiones, Episcopi Vicario factas expedire potuit, sicque dispensatio à Vicario Capituli Tolosani, sede vacante, expedita fuit valida.

IO Secundò; Quia Vicarius Capituli Tolosani, sede vacante, erat capax delegationis à Pontifice concessa; quamuis enim in *Clem. 2. de rescriptis* dicatur: Episcoporum Vicarios esse capaces delegationis à Papa, vel eius Legato concessa; (quæ solis in dignitate constitutis committi potest *ex cap. Statutum in principio de rescriptis in 6.*) ibi tamen, nomine Vicarij Episcopi, intelligitur generaliter Vicarius cuiuscumque Episcopalem iurisdictionem habentis, siue sit Episcopus consecratus, siue solum electus, & à Pontifice confirmatus, siue Abbas, aut alius similis Prælatas, qui licet Episcopus non sit, iurisdictionem tamen habet Episcopalem, in suâ Diœcesi nulli Episcopo subiecta, vt tenent multi relati ab *Imola in eâ Clem. num. 19. & à Sanch. num. 34.* Alioqui, si Episcopi Vicarius, hoc modo non acciperetur, non vitarentur incommoda superioris adducta, propter quæ Pontifex rationabiliter præsumitur voluisse, vt dignitas Vicarij Episcopalis successorem haberet; sic enim etiam multæ dispen-

sationes, Episcopi Vicario directæ, perirent; sumptusque, in nouis obtinendis multiplicarentur; & conscientia diu vinculis ligata manere cogerentur. Si ergo sub nomine Vicarij Episcopi comprehenditur etiam Vicarius Abbatis, Episcopalem iurisdictionem habentis; à fortiori comprehendetur Vicarius Capituli, sede vacante; ideoque, si dispensationes validè ab eo expediri possunt, à fortiori expediri poterunt etiam ab hoc.

Tertiò; Quia huiusmodi commissiones, conceduntur à Pontifice principaliter in gratiam non Dispensaturi, sed Dispensandi; finis enim Pontificis, in huiusmodi commissionibus est, vt qui dispensationem petijt, & obtinuit, efficaciter dispensetur; Ergo mens Pontificis, dam Episcopi Vicario huiusmodi dispensationem committit, est, vt expediri possit à quocumque, qui quomodocumque sub illo nomine venire potest; sic enim certius consequitur finem, quem intendit; Imò aliter conuinceretur, illum efficaciter non intendere; non enim adhiberet media ad illum efficaciter obtinendum, cum posset. Cum ergo, sub nomine Vicarij Episcopi, venire possit Vicarius Capituli, sede vacante, non minus quam Vicarius Abbatis, vel alterius Prælati iurisdictionem quasi Episcopalem habentis in suâ Diœcesi nulli Episcopo subiecta; sequitur, etiam à Vicario Capituli, sede vacante, expediri posse commissiones à Pontifice concessas, sicque dispensationem, à Vicario Capituli Tolosani, sede vacante expeditam, fuisse validam.

OBJECTIONUM SOLVTIO.

12 **N**equae obstant rationes in contrarium adductae. Nam ad primam Respondetur; Dignitatem Vicarij, licet per se, & de rigore, Successorem non habeat, illam tamen habere, ex Pontificis mente rationabiliter praesumpta, ad vitanda incommoda, quae alias sequerentur, si commissiones alligatae essent personae, & non officio, ut dictum est.

13 Ad secundam; Negatur consequentia; Disparitas autem est, quia, cum valde rarae sint delegationes, quae committuntur Legato; quamuis Successorem non habeat, ea non sequuntur inconuenientia, quae sequerentur, si dignitas Vicarij, Successorem non haberet; huic enim omnes ferè delegationes à Pontifice committuntur; & aliunde Vicarius, cum ab Episcopo constituitur, & non à Pontifice, sicut Legatus; non praesumitur Pontifici notus, sicut praesumitur Legatus; Ex hoc autem fit, ut longè facilius sit, ut pereant dispensationes directae Vicario, quam directae Legato.

14 Ad tertiam; Negatur Antecedens; Vicarius enim Capitularis, verè est Vicarius Episcopi, hoc est, habentis iurisdictionem Episcopalem non minus, quam Vicarius Abbatis, aut alterius Praelati iurisdictionem quasi Episcopalem habentis in sua Diocesi nulli Episcopo subiecta. Cum ergo ab hoc in omnium sententia, commissiones, Episcopi Vicario directae, expediri possint, eo quod in illa Diocesi, nullus sit alius Officialis, praeter illum, qui eas expedire possit; nulla est ratio, cur etiam à Vicario Capitulari, expediri non possint; cum tunc etiam, in illa Diocesi, non sit alius Officialis, qui eas expedire possit,

praeter illum. Adde, quod, sicut nomine Ordinarij, in ordine ad plures effectus non solum venit proprius Episcopus, sed etiam quilibet Praelatus iurisdictionem habens Episcopalem in sua Diocesi nulli Episcopo subiecta. Ita non est, cur nomine Vicarij Episcopalis, venire non possit etiam Vicarius capitularis. Denique, sicut Capitulum Episcopo succedit in omni iurisdictione ordinaria, & in omni iurisdictionis commissione, Episcopali dignitati facta, cur etiam Vicarius Capitularis eodem modo, Vicario Episcopali non succedet?

COROLLARIA.

15 **C**olligitur ex dictis primò; Commissiones et executiones, non in formam Dignitatis, sed in formam gratiosam; Pensionum executiones; delegationes causarum; & alia similia; per Vicarium Capitularem, se de vacante, expediri posse; si Vicario, aut Officiali Diocesano commissa fuerint. Tum quia in his stilus Curiae non obstat; Tum quia, nomine Vicarij, seu Officialis Diocesani, intelligitur etiam Vicarius Capitularis, ubi stilus Curiae non obstat, ut docent plures, quos referunt, & sequuntur Sanchez. lib. 8. disp. 27. n. 32. & Garzias par. 6. de benef. cap. 2. num. 58.

16 **S**ecundò; Commissiones factas Vicario Episcopi, siue Officialitalis Diocesis, expediri posse, non solum per Vicarium Praelati, Episcopalem iurisdictionem habentis, sed etiam per eius Successorem, ipso mortuo, vel remoto ab officio; Tum quia, nullus est alius Officialis in eadem Diocesi, qui illas expedire possit, praeter huiusmodi Vicarium, eiusque Successorem, Tum quia hic etiam, est Ordinarius, sicut est Vicarius Episcopi. Tum denique, quia
vfu

vsu ita receptum est, vt testatur *Sanchez disp. 27. n. 34.* & in hoc conueniunt etiam Auctores initio relati, qui propterea sibi coherere non videntur, dum Vicario Capitulari hoc negant; hinc enim desumitur valida præsumptio contra stilum Curia, quam ipsi afferunt.

17 Tertio; Si Episcopus duos habeat Officiales, quorum vnus sit principalior; per hunc, & non per alium, huiusmodi commissiones, & dispensationes esse expediendas; Tum quia in *Clem. 2. de rescriptis*; Officialis Episcopi principalis dicitur capax istius delegationis. Tum quia hic solus, in rescriptis Pontificijs, nomine Officialis Diocesani, intelligitur; Cum nomen dignitatis, absolute prolaturum, accipiatur communiter pro principali. Si verò uterque sit æquè principalis, & neuter in rescripto designetur, tunc quiuvis eligi poterit, cum quilibet æqualem habeat auctoritatem, nec vlli fiat iniuria, *Gutierrez num. 14.*

18 Quarto; Huiusmodi delegationes expediri non posse ab eo, qui ab Episco-

po ad commissiones solùm Pontificias expediendas specialiter eligeretur. Quia hic non esset Vicarius, nec ordinariam Vicarij iurisdictionem haberet, quod tamen requiritur, vt harum delegationum sit capax. *Sanchez num. 42.*

Quinto; Commissiones factas Vicario, expediri nullatenus posse ab Episcopo, etiam si ipsemet Vicarius, in Episcopum assumatur; quia dignitas Vicarij, ab Episcopi dignitate, est omnino diuersa, vt patet ex cap. *Venerabilibus*; de sent. excomm. in 6. Et quamuis Episcopi, ac Vicarij Tribunal idem sit in ijs, quæ sunt de iure ordinario, non est tamen idem in ijs, quæ specialiter committuntur; In his enim, Vicarius ab Episcopo non pendet, sed à Pontifice. Atque hinc est etiam Capitulum sede vacante, dispensationes Episcopi Vicario commissas, expedire non posse, eius verò Vicarium posse; quia scilicet, Capitulum succedit Episcopo, non Vicario. *Sanchez n. 30. Gutierrez de matr. cap. 125. num. 11.*

QV AESTIO LII.

An Priuilegium strictè sit interpretandum.

C A S V S.

1 **T**ITIVS, cùm esset illegitimus, & ad Sacros Ordines promoueri cuperet, dispensationem petijt, & obtinuit ad Ordines suscipiendos. Quatuor autem minoribus susceptis, dubitare coepit, an suscipere posset etiam maiores. Quæritur; Vtrum, ex vi obtentæ dispensationis, ad eos promoueri possit.

SYM.